

בעניין:

על ידי עוה"ד

התובע

- נגד -

על ידי עו"ד

הנתבעת

החלטה (בנושא ההתיישנות)

רקע כללי

1. התובע הוא שחקן כדורגל. הנתבעת היא בעלת הזכויות בקבוצת הכדורגל [REDACTED] ("הקבוצה"), אשר משתתפת במשחקי [REDACTED] של ההתאחדות לכדורגל בישראל.
2. התובע שיחק במדי הקבוצה מגיל צעיר. בשנת 2017 נחתם בין הצדדים הסכם, בו נקבע כי התובע ישחק בשורות הקבוצה בעונת 2017/18, שלאחריה, תהיינה לנתבעת ארבע אופציות להארכת ההתקשרות למשך ארבע עונות משחקים נוספות.
3. הנתבעת מימשה את האופציות שניתנו לה והאריכה את ההתקשרות עם התובע. זמן קצר לאחר תחילת עונת 2020/21, הודיעה הנתבעת לתובע על ביטול ההסכם ביניהם.
4. בחודש נובמבר 2020, לאחר דין ודברים בין הצדדים וסדרת התרחשויות (שלגבי חלקן נטושה בין הצדדים מחלוקת), שב התובע לשורות הקבוצה ובין הצדדים נחתם הסכם חדש (המכונה בכתב התביעה "ההסכם המקוצץ"), שהסדיר את מערכת היחסים ביניהם למשך יתרת עונת 2020/21.
5. בסיום עונת 2020/21, מסרה הנתבעת לתובע מכתב סיום העסקה. לטענת התובע, היוזמה לכך היתה של התובע, אשר ביקש להשתמש במכתב כדי לקבל דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי.
6. בחודש ספטמבר 2021, חתמו הצדדים על הסכם חדש, על פיו סוכם כי התובע ימשיך לשחק בשורות הקבוצה גם בעונת 2021/22.

ההליך המשפטי

7. ביום 12.3.2023 הגיש התובע נגד הנתבעת כתב תביעה למוסד לבוררות וגישור של ההתאחדות לכדורגל. בכתב התביעה טען התובע כי הנתבעת נותרה חייבת לו סכומי כסף שונים, בין היתר בגין עונת 2020/21.
8. באשר לעונת 2020/21 - לטענת התובע, הנתבעת לא שילמה את שכרו בחודשים אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר ומחצית נובמבר בשנת 2020 (התקופה שממועד הודעת הנתבעת על ביטול ההסכם ועד החתימה על הסכם העסקה החדש) וכן את משכורת חודש מאי 2021. בנוסף נטען כי הנתבעת לא שילמה לתובע פרמיות להן היה התובע זכאי בגין נקודות שהקבוצה צברה.

9. בנוסף לתביעה בגין שכר עבודה, כלל התובע בכתב התביעה עילות נוספות. בין היתר, טען כי על הנתבעת לשלם לו פיצוי בגין פיטורים ללא שימוע כדין וסכומי כסף נוספים בגין הפרשות פנסיוניות שבוצעו לטענתו בחסר, דמי הבראה שלא שולמו, פיצויי הלנת שכר ועוד.
10. בסך הכל, העמיד התובע את תביעתו נגד הנתבעת על סכום כולל של 165,129 ש"ח.
11. בכתב ההגנה, כפרה הנתבעת בטענות התובע. מעבר לכך, טענה הנתבעת כי העסקת התובע בקבוצה הסתיימה ביום 31.5.2021 וכי בהתאם לכך ועל יסוד הוראת תקנה 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות וגישור של ההתאחדות לכדורגל ("תקנון המוסד לבוררות"), התביעה, ככל שהיא מתייחסת לתקופה שעד סוף עונת 2020/21 – התיישנה.
12. ביום 8.8.2023 התקיימה ישיבה מקדמית. במהלך הישיבה התייחסו באי כוח הצדדים, בין היתר, לסוגיית ההתיישנות. בעקבות זאת, הוריתי לצדדים להשלים את טענותיהם בנושא זה בכתב.

טיעון התובע בעניין ההתיישנות

13. במסגרת הטיעון מטעמו, ביקש התובע כי טענות ההתיישנות שהועלו על ידי הנתבעת, יידחו.
14. טענתו העיקרית של התובע היא כי תביעתו ביחס לעונת 2020/21 (שלגביה הועלו טענות ההתיישנות), עוסקת בעיקרה באי תשלום שכר וביצוע בחסר של הפרשות פנסיוניות. לטענתו, נושאים אלה אינם מוסדרים בתקנון המוסד לבוררות ומשום כך, תביעתו בהקשר זה אינה כפופה לסעיף ההתיישנות הקבוע בסעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות.
15. בהקשר זה מסתמך התובע על האמור בסיפא לתקנה 8(א) לתקנון המוסד לבוררות, שם נקבע כי בנושאים שאינם מוסדרים בתקנוני ההתאחדות - "יפסוק הבורר על פי הדין המהותי". מכאן מסיק התובע כי על תביעתו ביחס לעונת 2020/21, לא יחול דין ההתיישנות המיוחד הקבוע בתקנה 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, כי אם כללי ההתיישנות הקבועים בדין הכללי. בהתאם לכך, כך נטען על ידי התובע, התביעה לא התיישנה.
16. התובע מוסיף וטוען כי תביעתו היא לזכויות מכוח חוקי המגן. זכויות אלה הן זכויות קוגנטיות, שלא ניתן לפגוע בהן או לקצץ אותן וגם מן הטעם הזה, יש לדחות את טענת ההתיישנות של הנתבעת, שאם תקבל, תגרום לפגיעה בזכויות מוגנות.
17. בהקשר זה טוען התובע כי - כחלופה להגשת התביעה למוסד לבוררות של ההתאחדות לכדורגל - הוא יכול היה להגיש את התביעה לבית הדין לעבודה ובמקרה כזה, ממילא לא היתה תחולה לתקנוני ההתאחדות ועל התביעה היו חלות הוראות ההתיישנות הרגילות. בהמשך מבהיר התובע כי אם תקבל טענת ההתיישנות, לא תיוותר לו ברירה והוא "ימשוך" את התביעה ויגיש אותה מחדש לבית הדין לעבודה.
18. בטיעון מטעמו, מפנה התובע להליך אשר מתנהל בבית הדין הארצי לעבודה (בר"ע 44937-01-21 עמותת הפועל רעננה – מחלקת כדורגל ואח' נ' בנייב ואחרים). כפי שעולה מן המסמכים שצורפו לטיעון, בהליך הנ"ל הביעה ההתאחדות לכדורגל עמדה, לפיה הערכאה המשפטית המוסמכת לדון בתביעות לזכויות קוגנטיות, מכוח משפט המגן, היא בית הדין לעבודה וכי עמדה זו תואמת את עמדת היועצת המשפטית לממשלה באותו הליך, שאף הבהירה במפורש כי התדיינות בתביעות לזכויות קוגנטיות במסגרת המוסד לבוררות, עלולה לפגוע בזכויות עובדים בכלל ובפרט אם בהקשר זה תהיה תחולה לתקופת ההתיישנות הקצרה, הקבועה בתקנון המוסד לבוררות.
19. לטיעון מטעם התובע צורף העתק מהודעת עדכון שהוגשה על ידי ההתאחדות לכדורגל במסגרת ההליך האמור. בהודעה נאמר כי ההתאחדות שוקדת על תיקון לתקנון המוסד לבוררות. בין יתר התיקונים, שהוזכרו בהודעת העדכון, נכלל גם תיקון המתייחס לתקופת ההתיישנות, על פיו התיישנות תביעות המוגשות למוסד לבוררות, תהיה בהתאם לקבוע בדין הכללי (ולא בהתאם לאמור בסעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, בנוסחו הנוכחי).
20. מכל הטעמים הללו, מבקש התובע לדחות את טענות הנתבעת בנושא ההתיישנות.

טיעון הנתבעת בעניין ההתיישנות

21. בטיעון מטעמה, שבה הנתבעת וטוענת כי כל עילות התביעה, ככל שהן מתייחסות לתקופה שעד סוף עונת 2020/21, התיישנו ודין להידחות על הסף.
22. הנתבעת שבה ומצטטת את הוראת סעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, הקובע את כללי ההתיישנות שיחולו על תביעות המוגשות למוסד לבוררות והיא מדגישה כי הוראות אלה נועדו, בכוונת מכוון, לקצר את תקופת ההתיישנות בתביעות המוגשות למוסד לבוררות, ביחס לתביעות המתבררות בבתי המשפט וכפופות לדין ההתיישנות הכללי.
23. בנוסף נטען כי אין זה ראוי כי התובע "יאיים" ב"משיכת" התביעה והגשתה המחודשת לבית הדין לעבודה וכי טיעונוי בהקשר זה נגועים בחוסר תום לב.
24. לבסוף נטען כי המחלוקות בין הצדדים הן במהותן מחלוקות חוזיות / מסחריות וכי הן אינן מתייחסות לזכויות קוגנטיות.
25. יוער כי במסגרת תשובתה, ייחסה הנתבעת לתובע טענות שונות, שבפועל לא הועלו על ידו במסגרת הטיעון שהוגש על ידו ומשום כך לא אתייחס אליהן במסגרת החלטה זו (מה גם שממילא, גם לאחר ששקלתי אותן, אין בהן כדי לשנות מן התוצאה שאליה הגעתי).

דיון והכרעה

26. המחלוקת בענייננו נעוצה בפער בין תקופת ההתיישנות (הארוכה) הקבועה בדין ההתיישנות הכללי, לתקופת ההתיישנות (הקצרה) הקבועה בתקנון המוסד לבוררות.
27. נראה כי אין מחלוקת, כי על פי הכלל הקבוע בסעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, תביעת התובע, ככל שהיא מתייחסת לתקופה שעד סיום עונת 2020/21 – אכן התיישנה. לעומת זאת, אין מחלוקת כי אם בענייננו אין תחולה לדיני ההתיישנות הקבועים בתקנון המוסד לבוררות, אלא חל דין ההתיישנות הכללי - התביעה לא התיישנה.
28. בסעיף 1(ו)1 לתקנון המוסד לבוררות, נקבע כך :

"תקופת ההתיישנות של התובענות המוגשות למוסד לבוררות וגישה תהיה 18 חודשים מתום עונת המשחקים בה קמה עילת התביעה, או 6 חודשים מיום סיום העסקת הצד התובע, המאוחר מבין השניים. על אף האמור, תקופת ההתיישנות לא תעלה על הקבוע בדין".

- בסעיף קטן (3) נקבע כי אם "כללה התובענה מספר עילות תביעה, תחול תקופת ההתיישנות קבוע לעיל לגבי כל עילה ועילה בנפרד".
29. אין בפני "דברי הסבר", אשר יבהירו את הרציונל שגרם למתקיני התקנון לקבוע כי על תביעות המוגשות למוסד לבוררות, תחול תקופת התיישנות קצרה משמעותית ביחס לתקופת ההתיישנות הקבועה בדין הכללי. אפשר כי הדבר נובע מן המאפיינים המיוחדים של מועדוני כדורגל ובין היתר מן העובדה שתקציבי הקבוצות, נבנים כל עונה מחדש ומדווחים כל עונה מחדש לרשות לבקרת תקציבים, מתוך הנחה כי הקבוצה הסדירה את ענייניה הכלכליים ובכלל זה את חובותיה לשחקנים בגין העונה הקודמת.
30. תביעה נגד מועדון כדורגל, המבוססת על עילה שצמחה זמן רב לפני הגשת התביעה, עלולה להעמיד את המועדון במצב בעייתי ולגרום לקושי תזרימי בעונה השוטפת. בהיבט זה יש היגיון בקיצור תקופת ההתיישנות ואפשר שזה הרציונל העומד ביסוד הוראת תקנה 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות.
31. תביעת התובע ממחישה את הקושי הטמון בתביעת שחקן, המוגשת זמן רב לאחר תום העונה שבגינה מוגשת התביעה. התובע כלל בכתב התביעה, בין היתר, דרישת לתשלום שכר בגין אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר ומחצית נובמבר 2020 (התקופה שחלפה מאז הודיעה הנתבעת לתובע על ביטול ההסכם בין הצדדים ועד שהצדדים חתמו על הסכם העסקה חדש). מאז מועדים אלה ועד המועד בו הוגשה התביעה, הספיקו הצדדים לחתום על שני הסכמי העסקה חדשים - אחד בחודש נובמבר 2020 (לגבי יתרת עונת 2020/21) והשני בחודש ספטמבר 2021 (לגבי עונת 2021/22).

32. על פי הנטען על ידי הנתבעת, במהלך כל התקופה האמורה, לא דרש התובע תשלום ולא העלה טענה כלשהי לגבי חוב נטען בגין תחילת עונת 2020/21. בנסיבות אלה, הדעת נותנת כי הנתבעת הסתמכה על שתיקת התובע, הניחה כי אין בעניין זה חשיפה ועל בסיס הנחה זו גם בנתה את תקציב הקבוצה לעונת 2021/22 ולעונת 2022/23. במובן זה, קבלת תביעת התובע לשכר שלא שולם לו, על פי הנטען, בגין תחילת עונת 2020/21, מעוררת קושי.
33. מכל מקום, בענייננו, שתי החלופות שבסעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, מובילות לאותה מסקנה, לפיה תביעת התובע, ככל שהיא נוגעת לעונת 2020/21, התיישנה לכל המאוחר בחודש נובמבר 2022.
34. עונת 2020/21 הסתיימה ביום 31.5.2021. העסקת התובע בקבוצה, הסתיימה ביום 31.5.2022. על פי החלופה הראשונה, התביעה ביחס לעונת 2020/21, תתיישן בחלוף 18 חודשים מיום 31.5.2021. על פי החלופה השנייה, התביעה תתיישן בחלוף 6 חודשים מיום 31.5.2022. שתי חלופות אלה מובילות למסקנה, לפיה התביעה בגין עונת 2020/21, התיישנה, לכל המאוחר, בחודש נובמבר 2022.
35. מכיוון שתביעת התובע הוגשה בחודש מרץ 2023, הרי אם נחיל על ענייננו את הוראות סעיף 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות, המסקנה היא כי התביעה ביחס לעונת 2020/21 – התיישנה.
36. יוער כי בטיעון שהשמיעו הצדדים בעל פה, טען התובע כי בענייננו יש להאריך את תקופת ההתיישנות, וזאת מכיוון שבין הצדדים נוהל משא ומתן לקראת פשרה אפשרית. אלא שעל פי האמור בכתב התביעה וכפי שעולה מן המסמכים שצורפו אליו, המשא ומתן החל, לכל המוקדם, בחודש דצמבר 2022, משמע בחלוף תקופת ההתיישנות התקנונית. לכן נראה כי התובע לא יוכל להיבנות מן המשא ומתן שנוהל בינו ובין הנתבעת, כעילה להארכת תקופת ההתיישנות. כך או כך, בטיעון בכתב לא חזר התובע על הטענה בעניין המשא ומתן ונראה כי הוא זנח אותה.
37. הנה כי כן, אם בענייננו חלות הוראות ההתיישנות הקבועות בתקנון המוסד לבוררות, כי אז המסקנה היא שיש לקבל את הבקשה ולדחות על הסף את מרכיבי התביעה, שהעילה בגינם מתייחסת לתקופה שעד 31.5.2021.
38. אלא שבכך לא מסתיים הדיון. השאלה העיקרית הטעונה הכרעה היא האם, כטענת הנתבעת, על ענייני חלות הוראות ההתיישנות מיוחדות אלה או שבענייננו חל דין ההתיישנות הכללי (שאז ברור שהתביעה לא התיישנה).
39. לאחר לבטים לא מעטים, החלטתי כי במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים, דעתי כדעת הנתבעת. אסביר את עיקר השיקולים שהובילו אותי למסקנה זו.
40. כאמור, טענתו הראשונה של התובע היא כי העילות העומדות בבסיס תביעתו, אינן מוסדרות בתקנוני ההתאחדות לכדורגל ולכן בענייננו חל האמור בסיפא לתקנה 8(א) לתקנון המוסד לבוררות, על פיה על הבורר לפסוק בעילות אלה לפי הדין המהותי (ובענייננו – על פי דין ההתיישנות הכללי).
41. אני מתקשה לקבל את פרשנות התובע לאמור בסיפא לתקנה 8(א) לתקנון המוסד לבוררות. הוראה זו עניינה במצבים בהם סוגיה מסוימת, שדרושה לשם הכרעה בסכסוך המונח לפתחו של בורר, אינה מוסדרת בתקנוני ההתאחדות. במקרה כזה, כך נקבע בתקנון, יש לפנות למציאת הפתרון בדין המהותי.
42. מקרה אפשרי הוא כזה בו בין צדדים להליך בוררות, נטושה מחלוקת בשאלה האם הפרה מסוימת של הסכם, היא הפרה יסודית או לא. במקרה כזה ומכיוון שלסוגיה זו אין פתרון בתקנוני ההתאחדות, יש לפנות להגדרות הרלוונטיות המצויות בסימן ב' שבפרק ב' לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א – 1970.
43. המחלוקת בענייננו אינה נוגעת לעצם הזכאות לשכר או להפרשות פנסיוניות, אלא לשאלת התיישנות העילה. כאמור, עניין זה כן מוסדר בתקנוני ההתאחדות (תקנה 1(ו) לתקנון המוסד לבוררות) ולכן אין להבנתי תחולה להוראת הסיפא של תקנה 8(א) לתקנון המוסד לבוררות.
44. טענה נוספת שמעלה התובע, היא כי תביעתו היא לזכויות קוגנטיות, שבהן לא ניתן לפגוע באמצעות הישענות על דין ההתיישנות המיוחד, הקבוע בתקנון המוסד.

45. גם בהקשר זה דעתי שונה. בניגוד לנטען על ידי התובע, עיקר התביעה שהוגשה על ידו בהליך זה, אינה לזכויות קוגנטיות. במוקד המחלוקת בין הצדדים ביחס לעונת 2020/21, עומדת זכאות התובע לקבלת שכר ותשלומים נוספים בתקופה שחלפה מאז הודיעה לו הנתבעת על ביטול ההסכם בין הצדדים ועד שנכרת ביניהם הסכם חדש (אוגוסט עד נובמבר 2020).
46. המחלוקת בין הצדדים בהקשר זה היא מחלוקת חוזית. התובע עצמו מבסס את תביעתו בהקשר זה, על הסכם ההעסקה שנחתם בינו ובין הנתבעת ביחס לעונת 2020/21 (סעיף 29 לכתב התביעה). גם התביעה המתייחסת לתשלום פרמיה בגין נקודות ליגה, היא תביעה חוזית מובהקת, שבינה ובין חוקי המגן (ובאופן קונקרטי – חוק הגנת השכר), אין קשר.
47. יוער כי התובע עצמו בחר לתאר את התביעה לתשלום שכר בכתב התביעה כתביעה בנושא "כספי (חוזי)"; זאת בניגוד לתביעה המתייחסת להפרשות פנסיוניות, שתוארה בכותרת כתב התביעה כתביעה בנושא "כספי (חוזי – סוציאלי)".
48. אכן, בכתב התביעה נכללה, בין היתר, תביעה לחוסרים נטענים בהפקדות לקרן פנסיה. בהקשר זה ואם הבנתי נכון את טענותיו, תובע התובע בגין עונת 2020/21 סכומים של 2,250 ש"ח בגין העדר הפרשות פנסיוניות ובנוסף סכום של 2,988 ש"ח בגין אי הפרשת רכיב הפיצויים. תביעה זו, יחד עם תביעת התובע להלנת שכר, היא אכן תביעה לזכויות קוגנטיות.
49. יחד עם זאת, גם תביעות אלה, נסמכות למעשה על אותה מסכת חוזית והן שואבות את חיותן מהסכם ההעסקה של התובע ולא מן הזכויות הקוגנטיות, הקבועות בחוקי המגן. הן תוצר לוואי של המחלוקת החוזית הנושאה בין הצדדים, שעניינה בזכאות התובע לשכר החוזי בגין התקופה שלאחר הודעת הנתבעת על ביטול ההסכם בין הצדדים.
50. מכיוון שעילות התביעה העיקריות בהן מדובר הן, ככלל, עילות חוזיות, אין להבנתי רלוונטיות לעמדת ההתאחדות לכדורגל ולעמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובעו בהליך המשפטי שאליו הפנה התובע. עמדות אלה התייחסו לתביעות המתייחסות לזכות קוגנטית, שמקורה בחוקי המגן ולא לתביעה שעילתה חוזית.
51. כאמור לעיל, מהודעת עדכון שהוגשה מטעם ההתאחדות לכדורגל בהליך המתנהל בבית הדין הארצי לעבודה, עולה כי קיימת כוונה לתקן את תקנון המוסד לבוררות ולבטל את הסעיף הקובע דין התיישנות מיוחד לתביעות המתבררות בפני המוסד. כל עוד תיקון כזה לא בוצע, הנוסח המחייב הוא הנוסח הקיים, שכאמור קובע דין התיישנות מקוצר.
- סוף דבר**
52. אני מקבל, אפוא, את עמדת הנתבעת וקובע כי עילות התביעה, ככל שהן נוגעות לתקופה שעד סוף עונת 2020/21 (31.5.2021) - התיישנו ודינן להידחות.
53. להסרת ספק, הדיון ביתר עילות התביעה יימשך כסדרו.
54. בנסיבות העניין, בשים לב למורכבות הנושא, החלטתי שכל צד יישא בהוצאותיו וכי שכר טרחת הבורר בגין הדיון בבקשה, יחול על שני הצדדים בחלקים שווים. אם מי מהם שילם בגין שכר טרחת בורר סכום העולה על חלקו היחסי (50%), כי אז הצד השני ישיב לו כל סכום עודף וזאת בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן יישא הסכום העודף הפרשי הצמדה וריבית כדין, מהיום ועד התשלום בפועל.
55. באשר להבהרת התובע כי אם טענת ההתיישנות תתקבל, הוא "יעביר" את התביעה להתברר בבית הדין לעבודה – נושא זה חורג מן הסוגיות שהועמדו להכרעה במסגרת הבקשה הנוכחית ואם וכאשר הוא יהיה על הפרק, אתן לו את דעתי.
56. באשר להמשך ההליכים – הצדדים טרם פעלו בהתאם להנחיה שנכללה בסעיף 5 להחלטתי מיום 8.8.2023. אני מורה להם להגיש הודעה מוסכמת, כאמור בהחלטה הנ"ל, בתוך 7 ימים מהיום.
57. באשר לבקשת הנתבעת לגילוי מסמכים – התובע יגלה לנתבעת וימסור לה העתק מן המסמכים המעידים על הסכומים ששולמו לו על ידי המוסד לביטוח לאומי בגין התקופה שמ- 1.6.2021 ועד 31.5.2022.

58. אני קובע ישיבה מקדמית נוספת, אשר תתקיים ביום 21.9.2023, בשעה 14:00.

ניתן היום, 4.9.2023,

עו"ד [REDACTED], בורר